

s. Bernadetta Rusin CMW

Katecheza dla uczniów szkoły podstawowej, kl. 1-3.

Temat: *Jak zamienić wilka w owcę i inne sekrety Janka Bosko.*

Cele:

Na przykładzie snu-wizji św. Jana Bosko z dziewiątego roku życia:

- budzenie w dzieciach zaufania do Chrystusa, dobrego Pasterza i do Maryi Wspomożycielki;
- zachęta do rozeznania własnych talentów, marzeń i pasji w postawie optymizmu, radości i wdzięczności oraz wsparcie w wytrwałej i odważnej realizacji Bożego wezwania;
- budzenie pragnienia budowania dobrych, przyjacielskich relacji;
- wspólne poszukiwanie rozwiązań trudnych sytuacji w życiu dziecka.

Metody: twórczego myślenia - opowiadanie, pogadanka i rozmowa kierowana; praca z filmem, prezentacją i z tekstem; wykonywanie zadań na kartach pracy; metody sytuacyjne – analiza sytuacji, odgrywanie ról; plastyczne – rysunek, kolorowanka; obrazowe – perykopa biblijna i komiks, wykorzystanie tablicy magnesowej, pokaz; metody zabawowe; śpiew; formułowanie własnej modlitwy.

Formy: indywidualna, zbiorowa, binarna.

Środki dydaktyczne: Pismo św., prezentacja lub film DVD, wizerunek: Pana Jezusa – dobrego Pasterza, Maryi Wspomożycielki, św. Jana Bosko, chmurki z cytatami J 10, 11; 15, 12; 15, 13, i z trudnymi sytuacjami, karty pracy, tablica, kartki samoprzylepne, magnesy, kolorowa kreda, nożyczki, kredki.

1. Wprowadzenie

Katecheta pokazuje wizerunek św. Jana Bosko i krótko prezentuje jego postać (prezentacja mult. i komentarz na: www.tydzienwychowania.pl/).

Św. Jan Bosko to ksiądz, który urodził się 200 lat temu. Mieszkał we Włoszech, w Turynie. Opiekował się setkami ubogich, wielokrotnie też bezdomnych chłopców. Budował dla nich szkoły, internaty, warsztaty pracy i oratoria. Stwarzał dla nich prawdziwy dom, gdzie czuli się potrzebni, przyjęci i kochani. Szybko przekonał się, że w tej pracy potrzebne mu wsparcie wielu ludzi. Założył więc zgromadzenie księży – salezjanów, a dla dziewcząt, wspólnie ze św. Marią Dominiką Mazzarello, zgromadzenie siostr salezjanek. Korzystał także z pomocy ludzi świeckich.

Katecheta przedstawia dzieciom treść wizji Janka Bosko z dziewiątego roku życia. W tym celu może wykorzystać prezentację (zob. „materiały” <http://www.tydzienwychowania.pl/> 2015) albo film (np.: „Pierwszy sen” <http://www.youtube.com/watch?v=qP2NjXHoi00>; lub DVD „Ksiądz Bosko. Apostoł młodzieży”).

Kiedy św. Jan Bosko, wielki ojciec, wychowawca i przyjaciel dzieci i młodzieży, miał zaledwie dziewięć lat przyśnił mu się niezwykły sen, o którym nie mógł zapomnieć już do końca życia.

W śnie tym Janek znalazł się na łące, niedaleko swego domu. Bawiło się na niej wielu chłopców. Zachowywali się oni różnie: jedni śmiali się, inni w coś grali. Wielu spośród chłopców wyzywało i przeklinało. Słyszac to, Janek rzucił się między nich próbując ich uciszyć – nawet przy pomocy własnych pięści.

Wtedy zjawił się przy nim majestatyczny Mężczyzna, odziany w biały płaszcz. Przedstawił się jako Syn Tej, którą mama nauczyła go pozdrawiać trzy razy w ciągu dnia. Wezwał Janka po imieniu i powiedział mu, że jego zadaniem będzie pozyskać tych chłopców nie pięściami i głośnym krzykiem, lecz łagodnością, miłością i dobrocią, gdyż wtedy osiągniesz wszystko.

Kiedy mały Janek tłumaczył, że jest tylko niewykształconym, biednym chłopcem i nie wie, jak miałby tego dokonać, dostojny Pan wskazał na piękną Kobietę, mówiąc: „To będzie twoja Mistrzyni”.

Nagle łąka, na której znajdowali się wcześniej chłopcy, stała się pełna wilków, kozłat, kotów, niedźwiedzi i innych dzikich zwierząt, a Pani powiedziała do Janka: „Oto pole twojej pracy. Tu będziesz pracował, a to, co teraz stanie się ze zwierzętami, ty będziesz musiał uczynić z moimi dziećmi”. Wkrótce Janek zobaczył na łące już nie dzikie zwierzęta, lecz łagodne jagnięta – małe owieczki, które biegały, podskakiwały, tuląc się do Pana i Pani, obecnych w tej niezwykłej wizji.

Jasio nie mógł od razu zrozumieć, co oznacza ten sen. Tym bardziej, że kiedy zwierzył się z niego przy śniadaniu, jego przyrodni brat Antoni stwierdził, że na pewno zostanie pasterzem, a brat Józef, że Janek być może będzie przywódcą zbójców. Babcia stwierdziła, że w sny nie wolno wierzyć – z czym zgodził się i sam Janek. Tylko mama Małgorzata dobrze odgadła przesłanie snu synka: „Kto wie, może Janek zostanie księdzem?” – powiedziała¹.

W rozmowie kierowanej katecheta powtarza z dziećmi treść wizji Janka Bosko. Wybiera i podkreśla w niej jeden z trzech momentów, kluczowy dla podsumowania lekcji.

- **A. Pan Jezus wezwał Janka po imieniu.** We śnie pokazał mu jego przyszłe pole pracy. Janek wytrwale dążył do tego, by zrealizowało się jego wielkie marzenie. Zgodnie z przeczuciem mamy został księdzem i starał się przemieniać chłopców w coraz lepszych ludzi – *obywateli i chrześcijan*.
- **B. To będzie twoja Mistrzyni.** Janek boi się, że nie sprostą wezwaniu. Pan Jezus daje mu swą Matkę – Nauczycielkę, która go wszystkiego nauczy. Maryja zapewnia Janka, że *w swoim czasie wszystko zrozumie*. Musi być jednak *pokorny, silny i wytrzymały*.
- **C. Musisz zjednać sobie przyjaciół łagodnością i miłością, nigdy szturchaćcami.** Wilka w owcę przemienia łagodność, dobroć i miłość. „Więcej much się złapie na kroplę miodu, niż na beczkę octu” (św. F. Salezy).

2. Rozwinięcie

Katecheta skupia uwagę dzieci na głównej postaci ze snu Janka: na Panu Jezusie – dobrym Pasterzu oraz na Jego przykazaniu miłości. W miarę przekazywania treści, prosi dzieci, by wybrały i umieściły na tablicy odpowiednio: obraz Pana Jezusa – Pasterza (łąka w tle) i trzy chmurki zawierające cytaty J 10, 11; 15, 12; 15, 13.

Janek nie wierzył w sny, lecz wiedział, że Bóg chce mu przez nie pomóc i potrafił je wykorzystać.

- Gdzie toczy się sen Janka? (u dołu tablicy dwoje dzieci rysuje łąkę)

- Kto był najważniejszą postacią w jego śnie z dziewiątego roku życia?

- W czym miała pomóc Jankowi piękna Pani?

- Jak wobec tego możemy nazwać Pana Jezusa, skoro małe owieczki tuliły się do Niego z radością?

Jedno z dzieci umieszcza na tablicy wizerunek Pana Jezusa - Pasterza.

Rzeczywiście, Pan Jezus nazwał siebie dobrym Pasterzem. Tak to zapisał św. Jan w Ewangelii:

„Ja jestem dobrym pasterzem. Dobry pasterz daje życie swoje za owce.” (J 10, 11).

Na tablicy umieszczamy chmurkę z wypowiedzią Pana Jezusa.

Pan Jezus, dobry Pasterz, zawołał Janka po imieniu i dał mu jedną radę.

¹ Oryginalne wspomnienia ks. Bosko cytuje: T. Bosco, *Spełniony sen*, Warszawa 1988; dostępny w PDF: <http://pim.salezjanie.pl/wp-content/uploads/2014/03/spelniony-sen.pdf> (s. 4-5). Tekst ten dołączony jest także do prezentacji „Sen Janka Bosko z 9 roku życia” na <http://www.tydzienwychowania.pl/> (2015).

- Co mu powiedział? Podobne słowa znajdujemy w Ewangelii:
„To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem” (J 15, 12).

Dowiązujemy drugą chmurkę.

- Jak nazywamy to przykazanie Pana Jezusa?

- Skąd wiemy, że Pan Jezus naprawdę nas kocha? (oddaje za nas Swoje życie na krzyżu).

Dzieci przyczepiają do tablicy trzeci werset.

„Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich.” (J 15, 13).

Ks. Bosko był przekonany, że wszyscy powinni wiedzieć o tej wielkiej miłości Boga do nas. Uczył, że jeśli chce się w życiu coś osiągnąć i być szczęśliwym – trzeba zachowywać przykazanie miłości. W miejscach, gdzie przebywali jego wychowankowie umieszczał napis: **BÓG CIĘ WIDZI I KOCHA!**

Każdy z nas od chrztu św. jest owieczką Pana Jezusa. On zna każdego z nas. Troszczy się o nas, chroni przed złem, prowadzi, karmi, leczy, przytula, szuka, gdy zabłądzimy. A jaką ty jesteś owieczką?

Katecheta pisze hasło św. J. Bosko na tablicy. Prosi, by dzieci narysowały (lub pokolorowały) owieczkę (zał. nr 1) i wpisały w nią takie imię, jakim woła je Jezus. Gotowe rysunki umieszcza na tablicy wokół dobrego Pasterza.

W starszych klasach można przeprowadzić scenkę improwizowaną, gdzie jedno z dzieci odegra rolę Jezusa – Pasterza, a drugie owieczki, która wyraża swoją miłość i wdzięczność.

Tą część lekcji kończy śpiew np. „Pan jest Pasterzem moim”.

3. Podsumowanie – nasza odpowiedź

Katecheta może wykorzystać jedną z propozycji podsumowania katechezy A, B lub C, dostosowując ją do potrzeb danej klasy.

Ad. A. Spełnienie marzeń (ta wersja może być też zadaniem domowym).

Katecheta objaśnia dzieciom sens i sposób wykonania karty pracy (zob. zał. nr 2).

Janek Bosko miał swoje wielkie marzenie: zostać księdzem i pomagać młodym ludziom być dobrymi owieczkami Pana Jezusa – Pasterza. Z pomocą Maryi Wspomożycielki zrealizował je. Kiedy był już dorosły zastępował tatę wielu chłopcom. Chciał poznać ich marzenia i pomóc im je spełnić. Wszystko by oddał za to, aby oni byli szczęśliwi. Co wieczór mówił chłopcom dobre słówko na dobranoc. Czasem niektórym mówił je na ucho. Zapalał marzenia jak gwiazdy i podsyczał ich blask.

Przedstawiał je potem w modlitwie Panu Bogu – jakby rozwieszając je na Jego Niebie. A dla Boga każda taka gwiazda jest ważna i każdą z nich się cieszy – nawet tą najmniejszą i całkiem niezdaną. Ks. Bosko już jest w Niebie i może teraz dla nas zrobić to samo: przedstawić Bogu nasze marzenia. A my możemy każdego dnia zapalać w sercu gwiazdy naszych marzeń dla Pana Boga. Teraz zrobimy to! Umieścimy nasze marzenia wypisane na gwiazdkach wokół wizerunku ks. Bosko. Niech każdy z was napisze (lub narysuje) na gwiazdce jedno ze swoich marzeń.

Katecheta umieszcza marzenia dzieci wypisane na gwiazdkach wokół wizerunku ks. Bosko tak, by napis (rysunek) był widoczny, lub nie – zgodnie z życzeniem dziecka.

Katecheta stawia dzieciom pytania dotyczące tematu ich pracy:

- Dlaczego każdy powinien mieć jakieś konkretne marzenia?
- Dlaczego każde marzenie jest ważne dla Pana Boga, nawet to najmniejsze?
- Dlaczego Pan Bóg nie spełnia wszystkich marzeń?

Lekcję kończy modlitwa – przez wstawiennictwo Maryi Wspomożycielki – o spełnienie wszystkich dobrych marzeń.

Ad. B. Każdy ma swój dobry punkt

Katecheta, na przykładzie omawianego snu J. Bosko, uświadamia dzieciom, że każdy człowiek powinien odkryć w sobie dobro, które otrzymał od Boga i starać się je rozwijać. Następnie poleca dzieciom usiąść w parach ze swoim najlepszym kolegą (koleżanką) i wykonać ćwiczenie.

Ks. Jan Bosko genialnie wypełnił polecenie Pana Jezusa ze swojego snu: „Tylko miłością i dobrocią osiągniesz wszystko”. Nie wszyscy jego chłopcy byli zawsze grzeczni i dobrzy, ale on nigdy nie posługiwał się ani krzykiem, ani siłą. Każdy człowiek – mówił – ma w sobie punkt czuły na dobro. Jest on jak wrażliwa struna, trącona wyda piękną melodię. Wiele zależy od odkrycia w nas tego Bożego daru oraz od troski o jego dalszy rozwój.

Niektórzy są zranieni, jak nadłamana łodyga roślinki. Trzeba odkryć także ten punkt na łodydze i zabandażować, aby roślina mogła rosnąć dalej.

(Katecheta może pokazać dzieciom roślinę z nadłamaną gałązką i zabandażować nadłamane miejsce).

Chciał(a)bym, abyście pomogli sobie nawzajem odkryć dobry punkt, który by można rozwijać z radością i z pasją. Co dobrego widzisz w swoim koledze (koleżance)? Dlaczego właśnie go wybrałeś? Co u niego lubisz? Napisz to na kartce i przekaz mu.

Dyżurni rozdają dzieciom kartki samoprzylepne.

Ćwiczenie kończy rozmowa z dziećmi na temat ich wrażeń po wykonaniu zadania; śpiew piosenki np.: „Jesteś radością mojego życia”. Katecheta poleca wykonać zadanie domowe: „Napisz e-maila, w którym opowiadasz Panu Jezusowi o swojej największej pasji”.

Ad. C. Przemienić wilka w owcę

Niektóre sytuacje z życia dziecka są jak znalezienie się Janka pośród dzikich zwierząt. Janek płakał, widząc, że to, czego oczekuje się od niego, jest niemożliwe do wykonania. Katecheta stara się wspólnie z dziećmi szukać dróg wyjścia z ich trudnych sytuacji.

Czy pamiętacie, co powiedział małemu Jankowi Pan Jezus, gdy skarżył się Mu, że nie potrafi przemienić dzikich zwierząt na łagodne; że jest tylko biednym i niewykształconym chłopcem? Kogo dał mu jako Mistrzynię i Nauczycielkę?

Teraz katecheta umieszcza na tablicy wizerunek Maryi Wspomożycielki Wiernych. Podpisuje: „Ekspert i doradca w trudnych sprawach”. Tłumaczy dzieciom, że zaufanie Jezusowi obecnemu w Eucharystii i Maryi dokonuje prawdziwych cudów (św. J. Bosko). Objaśnia dzieciom grę pt.: Co Maryja powiedziała, gdy....?” Dzieci kolejno losują opisy sytuacji z biurka nauczyciela. Wspólnie szukają odpowiedzi na postawione pytanie. Pomysły rozwiązań problemów umieszczają na tablicy, „pod płaszczem” Maryi.

- Ktoś napisał coś złego o Marku na facebooku;
- Antek dostał nie milego sms-a z nieznanego numeru telefonu;
- Zadanie domowe Emilki jest dla niej za trudne;
- Rodzice nie mogą kupić Wojtkowi tableta, a cała klasa już go ma;
- Brat ciągle skarży rodzicom na Karola; czasem zmyśla;
- Rodzice ciągle chwalą tylko siostrę Kasi i stawiają ją jej za wzór;
- Starszy brat nigdy nie chce się bawić (grać) z Jakubem;
- Zuzia chce dać mamie prezent, ale nie ma pieniędzy;
- Koleżanka Zosi z zazdrości chce zniszczyć jej przyjaźń z Mikołajem;
- Filip ukradł koledze kilka kart z piłkarzami;
- Majka – koleżanka Basi, nie odzywa się do niej. Basia nie wie dlaczego;
- Patryk zobaczył w toalecie kolegów palących papierosy;
- Rodzice Wiktora stale się kłóca;
- Janek znów zapomniał przynieść na lekcję swój zeszyt;
- Pani kilka razy upominała Oskara. Na dodatek Oskar dostał jedynekę;

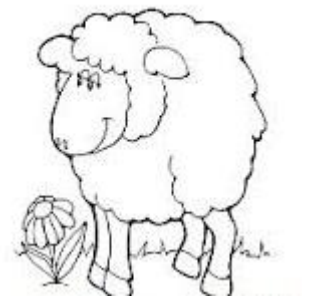
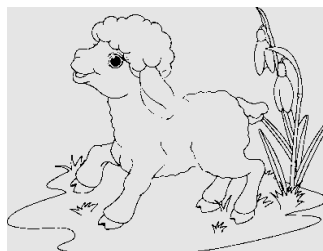
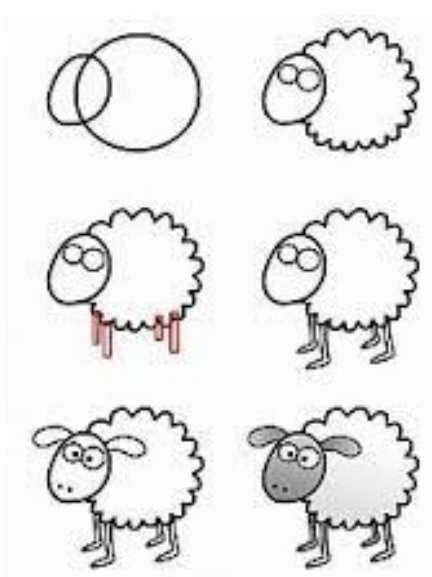
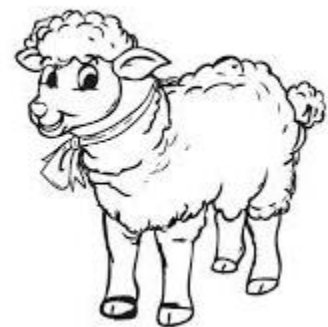
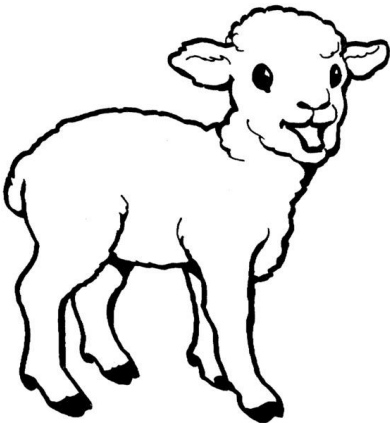
- Rodzice Weroniki zabraniają jej chodzić do kościoła;
- Julka nie chce iść spać, bo boi się ciemności, a w nocy coś ją straszy;
- Mateusz okłamał swojego tatę;
- Starszy kolega Kornela wyłudza od niego drobne pieniądze;
- Amelka pokłóciła się z przyjaciółką;
- Kilku kolegów Oliwiera dokuczają mu i wciąż wyśmiewają się z niego.

*W podsumowaniu pracy dzieci katecheta podkreśla, że **nie ma sytuacji na ziemi bez wyjścia**; kiedy Bóg drzwi zamyka, to otwiera okno, a nieszczęścia są czasem potrzebne do szczęścia (por. ks. J. Twardowski).*

Największą sztuką w życiu jest umiejętność przemieniania wrogów w przyjaciół, uczenie się na własnych błędach i dobre wykorzystywanie przeciwności losu w ufnym powierzeniu się Bogu.

zał. nr 1.

W pracy z dziećmi można wykorzystać gotowe kolorowanki, albo polecić narysować owcę, wykonując łatwy schemat na tablicy:

Źródło: te i wiele innych: <http://www.przedszkola.edu.pl/kolorowanka-owca.html>
<http://stylowi.pl/8908771>;

zał. nr 2.

1. Pokoloruj gwiazdkę.
2. Wytnij ją.
3. Na odwrocie napisz, lub narysuj jedno z Twoich marzeń.
4. Powiedz o swoim marzeniu Panu Jezusowi.